

NAFTA

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO

wychodzi 2 razy na miesiąc 8-ego i 22-ego

Prenumerata wynosi rocznie 12 koron.

Członkowie „Krajowego Towarzystwa Naftowego“ otrzymują „Naftę“ bezpłatnie.

Adres Redakcyi i Administracyi: Lwów, ul. Kraszewskiego l. 1, biuro Krajowego Towarzystwa naftowego.

Treść zeszytu 21.

O kongresie naftowym w Bukareszcie. Odczyt dra Stefana Bartoszewicza. — Statystyka Tustanowic. — Korespondencya. — III. Międzynarodowy kongres i wystawa w Bukareszcie. — Ankieta w Izbie handlowej lwowskiej w sprawie zniżenia taryf na ropę eksportową i opalową. — Kronika.

Memoryał

wniesiony przez Krajowe Towarzystwo naftowe do Koła Polskiego we Wiedniu.

Wysokie Koło Polskie!

W lipcu b. r. przemysłowcy naftowi zwrócili się do Wysokiego Koła z przedstawieniem krytycznego stanu przemysłu naftowego, wywołanego nadprodukcją ropy i wypowiedzeniem kontraktów komisowych przez towarzystwo „Petrolea“.

Od tego czasu stosunki w naszym przemyśle jeszcze więcej się pogorszyły. W sierpniu b. r. przyszła znaczniejsza produkcya w kilku szybach w Tustanowicach, jeden z nich („Wilno“) zaczął wyrzucać po 80 wagonów na dobę i dotychczas jeszcze wyrzuca przeszło 40 wagonów. Inne szyby produkują po 20—30 wagonów. W miesiącach sierpniu, wrześniu i październiku Borysław i Tustanowice produkowały 11—12.000 wagonów, ilość dotychczas w stosunkach naszych niebywała, a wskutek specjalnych cech przemysłu naftowego ilości tej ropy wyrzucanej samoczynnie zredukować nie można. Doszło do tego, że dzisiaj ropę magazynuje się w dołach, bo miejsca w rezerwoarach nie ma. Stacya Borysław nie może nadażyć z ekspe-

dycją ropy, rezultatem czego jest ciągle zwiększanie się zapasów i formalne już przelewanie się surowca naftowego, co pociąga za sobą nie tylko olbrzymie straty pieniężne, ale grozi wprost klęską elementarną. Cena ropy naszej dzisiaj jest na targu 1·20 kor. za 100 kg. — za ropę w Rumunii gorszej jakości płaci się dzisiaj 4—4·50 franków, w Rosyi 24—26 kop. za pud, czyli także blisko 4 kor. za 100 kg. — w Niemczech ropa kosztuje 9 marek. Z tego można nabrać wyobrażenia, jaką olbrzymią stratę kraj nasz ponosi. Strata ta sięga już dzisiaj 30 milionów koron rocznie, a przy radejszeiu zimy, gdy stosunki ekspedycyi i transportu się pogorszą cena ropy może spaść jeszcze niżej. Przy ciężkich warunkach kredytowych, jakie panują dzisiaj w całej Europie grozi to niewątpliwie bankructwem bardzo wielu poważnych firm krajowych.

Przemysłowcy naftowi w tem ciężkiem położeniu zwrócili się do Sejmu naszego i Sejm uchwalił półtora miliona koron na budowę zbiorników krajowych o pojemności 10.000 wagonów, lecz zbiorniki te dopiero w przyszłym roku stopniowo do użytku przemysłu oddawane będą i same zbiorniki całej kwestyi przesilenia jeszcze nie rozwiążą.

W każdym razie kraj przez uchwałę sejmową okazał pewną pomoc przemysłowi i zrobił to, co do niego należy.

Natomiast rząd centralny dla przemysłu naszego nie działał absolutnie nie, od rządu centralnego nie mamy żadnej pomocy, tak jakby Galicya ze swoim przemysłem nie leżała w granicach monarchii austriackiej i to jest powód, dlaczego zwracamy się do Wysockiego Koła, by zechciało łaskawie w tej sprawie zająć energiczne stanowisko i ważność naszych postulatów w obecnej chwili wobec ministerstwa zaakcentowało. Miliony jakie kraj nasz traci przez to, iż rząd zaniedbuje swe obowiązki względem Galicyi nie mogą być rzeczą obojętną i sądzimy, iż dzisiaj jest najodpowiedniejszy moment przy załatwianiu kwestyi ugody węgierskiej, by rządowi te wszystkie zaniedbania wykazał i żądał natychmiastowej pomocy, gdyż pomoc ta dla naszego przemysłu decyduje o dalszej egzystencji. Jak już wspominaliśmy, przesilenie w przemyśle naszym przez samą budowę zbiorników i magazynowanie ropy nie da się usunąć, Niemniej ważnem od magazynowania jest zbyt surowca naftowego i w tym względzie właśnie pomoc rządu mogłaby bardzo wiele zdziałać, lecz dotychczas wszystkie w tej mierze podania i projekty wnoszone przez nasze Towarzystwo i przemysłowców, rząd albo załatwiał odmownie, albo zbyt długo zwleka z załatwieniem.

Przy wielkiej nadprodukcji ropy, która w tym roku wyniesie co najmniej 12 milionów cetrarów, *przeróbka całkowita ropy w rafineriach austriackich jest niemożliwą. Część tej ropy bezwarunkowo musi być użyta do celów opałowych; w tem leży jedyne racjonalne rozwiązanie nadprodukcji.* W ten sposób nadprodukcja ropy została usunięta w Rosyi, Ameryce i Rumunii. U nas tylko przez brak należytej opieki rządu i przez zbytne dawanie posłuchu opinii rafinerów, którzy swój interes zawsze widzą w nadprodukcji i niskiej cenie ropy, ta piekająca sprawa dla naszego przemysłu dotychczas rozwiązana nie została. Dzisiaj dla wprowadzenia ropy, jako materiału opałowego dla fabryk jest moment nadzwyczaj korzystny z powodu braku i drożyzny węgla. Dwie jednak

przeszkody nie pozwalają na rozwiązanie tej sprawy:

1. brak cystern dla przewozu ropy,
2. wysoka taryfa przewozowa dla ropy.

Jest to znamienne, że kolej u nas nie posiada własnych wozów naftowych, posiadając odpowiednie wagony i wozy dla innych produktów. Pod tym względem przemysł naftowy jest upośledzony. Cysterny u nas są w prywatnym posiadaniu rafinerji, które ich używają tylko do swoich celów, a nieraz ekspedycyą cystern tak umyślnie manewrują, że wpływają na obniżenie ceny ropy, wstrzymując ich kursowanie mianowicie wtedy, gdy zachodzi potrzeba silniejszej ekspedycyi. Wszystkich cystern w Austro-Węgrzech jest w przybliżeniu około 4.000, które wożąc naftę i inne produkty nie są w stanie wywieść więcej ropy jak 5—6.000 cystern miesięcznie w miesiącach zimowych, najwyżej 7—8.000 cystern miesięcznie w miesiącach letnich. Dla ekspedycyi więc dzisiejszej produkcji skoncentrowanej w Borysławiu ilość cystern jest stanowczo niewystarczającą i co miesiąca pozostaje 4—5.000 cystern ropy niewywiezionej. Przy wielkim braku cystern dzisiaj za wypożyczenie cysterny 10-tonowej płaci się dziennie 4 korony, przez co transport ropy jest ogromnie drogi i przez koszt wynajęcia cysterny zwiększa się o 60—70%. Należałoby więc, *by koleje austriackie zaopatrzyły się w park cysternowy, składający się co najmniej z 1.000 cystern,* a przez wypożyczenie za miernem wynagrodzeniem tych cystern producentom wyłożony na cysterny kapitał w przeciagu lat 10 zamortyzowałby się i dzierżawcy cystern po latach 10 mogliby stać się ich właścicielami. Byłaby to bardzo wydatna pomoc i pomoc doraźna dla naszego przemysłu naftowego, bo w ten sposób łatwiej można byłoby usuwać nadmiar produkcji i podnieść cenę ropy. Rząd ani chwili nie powinien zwlekać z przeprowadzeniem tego środka sanacyjnego. Sejm nasz uchwalił na ostatniej sesyi rezolucyę w tym duchu. Jeśli rezolucya ta ma odnieść korzyść, musi być natychmiast zrealizowaną, prosimy więc Wysockie Koło, *by tę rezolucyę sejmową przedewszystkiem przedłożyło rządowi do wykonania.*

Co się tyczy zniżenia taryfy na ropę opałową, to Towarzystwo nasze robiło starania w ministerstwie kolejowem już od lat 5, i ministerstwo udzieliło przed 4 laty dla ropy opałowej do niektórych stacyj w Galicyi zniżkę do tej normy, jaka obowiązuje ropę przy transporcie do rafinerij nafty (klasa C). Węgiel pruski jednak na przestrzeni większej niż 300 km korzysta z daleko niższej taryfy, taryfy wyjątkowej II. Nie widzimy powodu dla czegoby i ropa jako materiał opałowy *nie miała korzystać z tej samej taryfy co węgiel*, tembardziej, iż dostarczenie cystern podnosi jeszcze więcej kosztu transportu, co przy węglu nie zachodzi. Do zniżenia taryfy na ropę opałową przywiązujemy wielką wagę, gdyż rozpowszechnienie większe ropy do celów opałowych jedynie może rozwiązać kwestyę ciągłych przesileni w naszym przemyśle, podobnie jak kwestya ta rozwiązana została w innych krajach naftowych.

Charakterystycznym jest, że nawet większe firmy austriackie, jak n. p. Nesseldorfer Wagenbau Fabriksgesellschaft zwróciły się do ministerstwa kolejowego o zniżkę taryfową dla ropy opałowej do stacyi Stauding, choć opalać u siebie kotły ropą zamiast węglem, którego dzisiaj jest wielki brak i ministerstwo tej zniżki odmówiło, gdyż chodzi tutaj o ulgę związaną z przemysłem, który jest w Galicyi. Gdyby większe fabryki w Galicyi i Austrii mogły korzystać z ropy opałowej przy niżonych kosztach transportu, cała kwestya przesilenia naftowego miałyby u nas łagodniejszy przebieg, a rząd tego ani zrozumieć, ani uwzględnić nie chce.

Jest wprost już monstrualnem, że uchwalone zasadniczo przez ministerstwo *rozszerzenie dworca borysławskiego dotychczas nie zostało wykonanem*. Przez wydatek kilkudziesięciu tysięcy koron na rozszerzenie toru kolejowego w Borysławiu, dodanie toru do wymijania pociągów, dodanie rampy ładowniczej, zakupno gruntu dla przedłużenia toru w Borysławiu ew. przez zaprowadzenie drugiego toru między Borysławiem a Drohobyczem odrazu można byłoby podnieść znacznie *sprawność ekspedycyi w Borysławiu* i daleko szybciej usuwać nagromadzające się za-

pasy ropy. Lecz nawet na tę drobną a tak pożyteczną inwestycyę, wskutek biurokratyzmu urzędniczego, lata musi czekać stacya, która dzisiaj pod względem ekspedycyi jest bezsprzecznie najruchliwszą w całej Austrii. To przewlekanie biurokratyczne rządu w czynieniu drobnych nawet inwestycyj, kosztuje nasz przemysł miliony, bo w dzisiejszych warunkach nadprodukcyi mniejsza sprawność ekspedycyjna już zaraz wpływa na obniżenie ceny ropy. Zaprowadzenie specjalnych pociągów naftowych składanych na stacyach węzłowych także mogłoby się przyczynić do intensywniejszej ekspedycyi.

Niedawno rząd udzielił jakoby refakcyi dla 15.000 cystern ropy eksportowej. Przy bliższem zbadaniu okazało się, że ta refakcyja jest bardzo problematyczną, gdyż przedtem do niektórych stacyj niemieckich można było ekspedyować ropę taniej, niż przy obecnej refakcyi. (Dawniej ropa dyrygowana do Katowic płaćcia z Borysławia do Oświęcimia 96 koron obecnie ma płaćcić 132 k). Oprócz tego uzyskanie tej refakcyi ma się odbywać za pośrednictwem towarzystwa „Petrolea“, które dzisiaj już nie jest więcej reprezentantem producentów ropy, a którego akcyje znajdują się w rękach rafinerów, więc cała korzyść tej refakcyi dla producentów ropnych jest iluzoryczną.

Reasumując powyższe wywody, upraszamy Wysokie Koło uprzejmie o łaskawe wdrożenie natychmiastowej akcyi u rządu w trzech następujących pilnych sprawach:

1. W sprawie natychmiastowego zakupu przez rząd większej ilości cystern ropnych i oddania tych cystern do użytku producentów, jak tego wymaga rezolucyja sejmowa.

2. W sprawie natychmiastowego udzielenia przez rząd zniżki taryfowej do wyjątkowej taryfy II na ropę opałową do stacyj galicyjskich i austriackich kolei, przy których istnieją zakłady przemysłowe, wprowadzające opalanie ropą, w sprawie ponownego rozpatrzenia refakcyi na ropę eksportową i zniesienie uzyskania tej refakcyi przez towarzystwo „Petrolea“.

3. W sprawie natychmiastowego wyasygnowania potrzebnej kwoty na rozszerze-

nie dworca w Borysławiu i natychmiastowe rozpoczęcia robót około rozszerzenia w myśl podobno już zapadłych uchwał w ministerstwie.

Spodziewamy się, że wysokie Koło w uwzględnieniu tego ciężkiego przesilenia w jakim znajduje się największy dzisiaj przemysł w Galicyi, użyje całego swego wpływu by znievolić rząd do natychmiastowej akcji sanacyjnej w wymienionych trzech kierunkach i do spełnienia w ten sposób przez rząd obowiązku względem przemysłu, który płaci 50 milionów koron rocznie podatku, a skazany dotychczas na samopomoc tylko, nie może spokojnie się rozwijać i ciągle jest narażony na kataklizmy wewnętrzne.

Krajowe Towarzystwo naftowe w Galicyi.

Nowe zbiorniki ropne.

Niska obecnie cena ropy, wywołana w pierwszym rzędzie brakiem zbiorników dla magazynowania surowca i ta okoliczność, że istniejące rezerwoary są prawie zapełnione, skłoniły rozmaite firmy do budowy nowych zbiorników. W pierwszej linii towarzystwo „Petrolea“ zamówiło jeszcze na wiosnę br. nowe zbiorniki, które obecnie w miarę dostawy już montują. Na ogół powiększa „Petrolea“ swe magazyny o 10 nowych zbiorników normalnego typu, cztery zaś zbiorniki niemontowane przewidziane zostaną z Potoka, Krosna i Gorlie do Borysławia. Pięć rezerwoarów miało być gotowych jeszcze w ciągu ubiegłego miesiąca, siedem wykończonych zostanie w miesiącu listopadzie, dwa zaś w grudniu b. r. Wskutek tego powiększą się magazyny „Petrolei“ do końca roku na ogół o 4.240 wagonów, zaś zbiorniki borysławskie o dalszych 1.700 wagonów.

Znaczniejszą budowę zbiorników zamierza również towarzystwo „Union“, a mianowicie 14 nowych zbiorników, z tego 3 po 500 cystern, 11 zaś normalnego typu „Petrolei“. Rezerwoary te wybudowane być mają między 1. listopada 1907 a 1. kwietnia roku 1908, t. zn., że do tego czasu powiększą się zbiorniki o 6.175 cystern.

Firma Lewakowski i Ska buduje zbiornik ziemny pojemności 850 cystern, a Towarzystwo Uryckie taki sam o pojemności 200 cystern, obok tego rezerwoar żelazny na 425 cystern. Nowo założone Towarzystwo naftowe, na czele którego stoją

książę Thurn-Taxis i hr. Hoyos, posiada jak wiadomo w Tustanowicach kopalnie Annen, Napoleon i Katharinen i dobudowuje do zmontowanego już zbiornika na 425 wagonów jeszcze 3 dalsze. Towarzystwo to, jak już donosiliśmy ubiega się o koncesyę na budowę rafinerii nafty pod Drohobyczem. Borysławskie Towarzystwo Transportowe zamierza również budowę nowych zbiorników o pojemności 400 cystern.

Największa budowa zbiorników zamierzona jest przez naszą autonomiczną władzę krajową, w myśl uchwały Sejmu, który postanowił wybudować publiczne zbiorniki ropne o pojemności łącznej 10.000 cystern. Jak donosiliśmy w poprzednim numerze zawiązała się Spółka gwarantów dla krajowych zbiorników ropy, która przyjęła zobowiązanie zapełnienia 25% zbiorników, o ile 50% nie będzie zapełnione. Zbiorniki te wybudowane zostaną również w Borysławiu, tak że będą tam skoncentrowane wszystkie rezerwoary ropne. Ma to liczne dobre strony, lecz nie brak i stron ujemnych. Skoncentrowanie zbiorników stoi w związku z brakiem środków komunikacyjnych, t. j. z brakiem cystern i z trudnościami transportowymi na dworcu borysławskim; dla wzrastającej produkcji będziemy mieli zbiorniki w Borysławiu, lecz wskutek stosunków panujących na dworcu towarowym w Borysławiu, nie będziemy w możności uczynić zadość wzmagającemu się zapotrzebowaniu i ekspedycyi surowca. Innemi słowy, potrzeba magazynowania nie będzie, jak obecnie, spowodowaną brakiem zbytu, lecz niemożnością ekspedycyi ropy w tej mierze, jak tego zbytu wymaga. Na tę okoliczność teraz już zwracamy uwagę, tem bardziej, iż kroki poczynione w ministerstwie w sprawie rozszerzenia dworca, narazie nie odniosły pożądanego skutku.

W każdym razie powitać należy budowę nowych zbiorników jako czynnik nader pomyślny dla dalszego ukształtowania się naszego przemysłu naftowego. Jeżeli uwzględnimy tylko projekty budów powyżej wymienionych, oczekiwac należy w najbliższym czasie powiększenia zbiorników o 23.900 cystern, tak że produkcya surowca będzie mogła rozporządzać magazynami na 100.000 cystern, ilością dorównującą rocznej produkcji ropy w Galicyi. Nowe rezerwoary przyczynią się bez kwestyi do usunięcia obecnych niebywale ciężkich stosunków panujących na rynku ropnym i poprawią niezawodnie sytuację handlową w danej chwili możliwie najgorszą.

Statystyka kopalń w Tustanowicach z początkiem października 1907.

Firma	Kopalnia i numer szybu	Głębokość w metrach	Dymenzja rur	Pokłady	Dzienna produkcya w wagonach	Uwaga
Galicyjskie Karpackie akc. Towarzystwo na- ftowe przedtem Bergheim & Mac Garvey	Sekc. II, Nr. 1	1072	5	piaskowiec rop.	żadna	Las szlachecki
	" 2	1021	6	"	6	"
	" 5	570	9	łupki	żadna	"
	" 12	1079	5	piask. ropny	1	teren bankowy
	" 17	994	7	"	—	małe wybuchy
	Sekc. III, Nr. 15	1070	5 do 1057	"	3	silne gazy
	" 16	972	6 " 947	"	1*	*od początku pa-
	" 19	990	7 " 985	"	1	ździernika w głę-
	" 20	678	9 " 627	ilołupki	żadna	bokości 990 m
	Bukowice Nr. 21	304	10 " 219	"	"	7 cyst. dziennie
" 22	130	" 14 ³ / ₄	szare łupki	"	blaszanki	
Las kam. Nr. 1	1247	5	piask. ropny	1.5	45 wag. mies.	
" 2	1279	6	"	1	35 wag. mies.	
" 3	782	7 bis 768	szary ił	żadna	"	
Towarz. akcyjne dla przemysłu naftowego	Nr. 1	898	7	łupki	żadna	rury chwycone
	" 2	850	9	ilołupki	"	
	" 3	670	9	ił	"	
Gal. górnicze Tow. naftowe	Nr. 1	1148	5 do 1044	piask. ropny	16	instrumentacja
	" 2	804	7 " 760	łupek	żadna	
Galic. akcyjne Towarz. naftowe „Galicja“ Wiercone w akordzie dla Banku dla przem. naft. przed. Brauns & Bermann Berlin. }	Sekc. I, Nr. 1	1025	5	piask. ropny	8	ślady ropne blaszanki
	" 9	293	10	szare łupki	żadna	
	Sekc. II, Nr. 5	625	9	"	"	
	Hansagluck	538	9	"	"	
	William	344	10	"	"	
	Minerva	750	7	piask. ropny	4	
	Berolina	648	9	"	—	
Alfred	43	12	szuter	żadna		
Angerman, Macher i Ska	Bitum Nr. 1	949	6	piask. ropny	żadna	wyrabia się
	" 2	992	6	"	4	zasyp
	Józef " 1	670	9	"	żadna	od 15/10 ok. 10 c. małe wybuchy
	Henryk " 1	932	7	"	8	
	" 2	804	7	ił i piaskowiec	żadna	
	Mukden " 1	1089	6	piask. ropny	3	
" 2	894	7	"	—		
Osias Schreier & Noe Schauder	Agata Nr. 1	960	6	piask. ropny	żadna	otwór skrzywiony i instrumentacja
	" 2	940	6	"	1	silne gazy
Kammermann, Spitzmann i Ska	Aba	942	5 do 898-75	"	12	w czyszczeniu
Mertens, Liebermann & Bard	Alois Nr. 1	980	7	"	2	piaskowiec
	Hermann " 2	1087	6	"	4.5	
	Wilhelm " 3	492	9	"	żadna	
Zygmunt Biesiadecki & Paul Kristen	Georg Nr. 1	1004	5 do 997	"	2	"
	" 2	978	7 " 888	"	2	
Becher, Lindenbaum i Ska	Berthold	1221	6	"	13	"
Zygmunt Duczyński & Fr Zamoyski	Barbara Nr. 1	1111	6	"	4	w tłokowaniu
	Kinga " 1	1092	6	"	2	
	" 2	978	6	"	żadna	
Spitzmann & Schreier	Kordyan Nr. 1	906	5	"	żadna	5" zapuszczono
	" 2	918	5	"	—	3 cyst. mies. rury urwane
Bank dla przem. naft. przed. Brauns & Bermann	Borneo	580	9	pstry łupek	żadna	"
	Oil City	768	9	piask. ropny	1.5	
Dr. Kreisberg i Ska	Sumatra	1090	6 do 980	"	12	"

Firma	Kopalnia i numer szybu	Głębokość w metrach	Dymenzya rur	Pokłady	Dzienna produkcya w wagonach	Uwaga
Norbert Gold i Ska	Perła	945	7	piask. ropny	3	6" zapuszczono
Gwarectwo „Helios“ Hamburg	Carlos	586	9	łupek	żadna	
Dr. Goldhammer i Wagmann	Sycylia	946	6	piask. ropny	—	silne ślady
Ralph Elliot Clay	Nr. 1 Nr. 2	1157 1110	5 5	" "	1 żadna	
Wład Długosz & Tom. Łaszcz	Nr. 1 Katarzyna Nr. 2	1108 662	5 9	piaskowiec	8 żadna	
Dr. Landes, Gabriel Kraus, Wichañski, Lipschütz i Ska	Dziunia Hala Genia Zuzia	1077 1029 1140 974	7 do 962 5 do 990 6 6	piask. ropny " " "	żadna 10 14 —	8 cyst. mies. tłok
Wład. Długosz i Ska	Nr. 1	767	7	piaskowiec	żadna	
Wład. Długosz i bar. Katarzyna Popper	Nr. 1 Nr. 2	570 76	9 do 502 12	ilołupki szuter	żadna "	rozp. 26/IX
Dawid Fanto i Ska	Columbus Nr. 3 " " 5 " " 8 Babiczy Nr. 6 " " 7 " " 10	1327 1178 1042 268 832 471	4 do 1271 5 do 1157 5 do 1040 9 6 9	piask. ropny " " iły, iłołupki "	żadna " " " " "	„na Stefaniczuku“ „na Spitzmanie“ " instrum. na Rosenbergerze
Wagmann, Eckstein i Ska	Ernestine Nr. 1 " " 2	830 916	6 6 do 907	piask. ropny "	żadna "	rury urwane instrument.
Ing. Immerdauer i Ska	Ella Maryska Milla	719 402 780	9 9 9	łupki iłołupki	żadna " "	
Dworski, Komierowski i Ska	Ewka	954	4 do 922	łupki	żadna	
Dr Tiegermann, Wagmann i Ska	Flora	1111	6	piask. ropny	2	
Galic Spółka naftowa	Nr. 1 Nr. 2	1136 1136	6 6	" "	18 12	
Izrael Beer, Wagmann i Ska	Hucuł Nr. 1 " " 2	935 915	6 6 do 876	" "	żadna "	rury chwycone
Bracia Spitzmann	Izabella	1075	6	"	4	
Jul. Eifermann i Jak. Felsen	Ignacy	1032	7	"	2	
Fraenkel, Bincer i Dr. Ehrenpreis	Jadwiga	853	6 do 850	"	2	
Lippe Schutzmann	Jakób	1031	5	"	5	
Gabriel Kraus	Kometa	986	6 do 980	"	2	
Juliusz Popiel i Leo Kaufmann	Klara Popielanka	927 918	5 7	" "	6 13	
Osiecimski i Lubański	Litwa Nr. 1 " " 2 " " 3	1024 1016 994	6 6 7	" " piaskow. i łupek	żadna 1 1	
Laupenmühlen i Ska	Nr. 1 " 2 " 3 " 4 " 5 " 6 " 7 " 8	1025 1058 947 863 1110 704 909 796	5 do 1020 6 " 1054 6 " 940 6 " 838 6 " 1102 9 " 675 6 " 902 9 " 790	piask. ropny " piask. ropny " szare łupki łupek i piask. szare łupki	9 3 żadna 3 żadna " "	od 23/X 3 wago- ny dziennie małe wybuchy

Firma	Kopalnia i numer szybu	Głębokość w metrach	Dymenzya rur	Pokłady	Dzienna produkcyja w metrach	Uwaga
Bernard Goldstein i Berthold Goldberg	Lilia Laura	1034 1222	6 6	piask. ropny "	2 5	
Leon Mikucki i Ska	Mercedes	1014	6	"	2	odwierc. 1/X z prod. 12 cyst. 6" rury zapuszczono
Olivier Graf Ressaynier i Dr. Fränkel	M. Theresa Nr. 1 " 2 " 3	1164 849 790	5 7 7	" " łupek z piask.	4 żadna "	
T. Malczewski i Nahlik	Nr. 1 " 2 " 3 " 4	1140 946 1000 679	5 7 6 7	piask. ropny " "	3 żadna " "	małe wybuchy
Z. Russocki i M. Sroczyński	Nowina	960	6	piask. ropny	5	
Perkins, Mac Intosh i Perkins	Nr. 1 " 2 " 3	868 760 470	6 7 9	" " iłołupki	¹ / ₅ żadna "	6 wagonów miesięcznie
Schmidt, Exelbirt i Ska	Parnes	964	7 do 945	piask. ropny	3	
Sz. Grünbaum, S. Gar- tenberg i Ska	Rosa	969	6 do 960	"	3	
Jerzy Fürst Lubomirski	Rozwadów	360	9 do 307	szare łupki	żadna	
Elgin Scott i Karl Buber	Elgin	1004	5	piask. ropny	żadna	zasvp wy- rabia się
Schutzmann i Ska	Salo	972	6	"	3	
Jul. Schreier i Ska	Józef	1009	6	"	4	
Ch. Morgenstern, Jak. Kammermann i Ska	Phönix Nr. 1 " 2	907 1014	7 5	" "	żadna 2	
Löwenheck, Schläfrig i Ska	Smolka	956	6 do 857	łupki	3	
Hr. Kl. Dzieduszycki i Ska	Sas Nr. 1 " 2	1058 473	6 9	piask. ropny iłołupki i piask.	3 żadna	
Dr. Kaleta i Ska.	Stella	925	6 do 910	piask. ropny	³ / ₄	
Ch. Morgenstern, Jak. Kammermann i Ska	Tryumf Nr. 1 " 2 " 3	1021 932 894	6 6 6 do 890	" " "	2 — —	małe wybuchy
Eisig Scheinfeld, Gabr. Kraus i Ska	Trunkwalter	1014	6	"	¹ / ₂	tłok
Sroczyński, Kurtz i Ska	Tsushima	997	6	"	3	
Uryckie Towerzystwo naftowe	Sekoya Schreier Nr. 1	999	6	"	żadna	
	" 2	1030	6	"	5	
	" 3	1012	6	"	3	
	" Feuerstein " 1	1027	6	"	12	
	" " 2	762	9	"	żadna	
	" " 3	544	9	"	"	spalony małe wybuchy
" Gartenberg " 1	1140	6	"	"	"	
W. Długosz i Bar. Katarzyna Popper	Wygoda Nr. 1	892	7 do 820	piaskowiec gruboziarnisty	—	od 23/X 3 cyst. dzenie, ropa benzynowa
M. Teodorowicz, Dr. Brauner i Ska	Fortuna	1022	6	piask. ropny	8	
Jakób Vacek i Ska	Banknot	974	7	iły z szarym piaskowcem	żadna	
Inż. Wolski i Ska	Sesam Nr. 1	1092	5 do 1090	piask. ropny	4	
	" 2	1008	7	"	2	
	" 3	922	9	iły z piask.	żadna	

Firma	Kopalnia i numer szybu	Głębokość w metrach	Dymenzja rur	Pokłady	Dzienna produkcja w wagonach	Uwaga
Wolski, Weydlich, Korsak i Ska	Wilno	1056	6	piask. ropny	20	
	Wacław	815	7		żadna	
	Hannashall	596	7	piaskowiec	"	
	Kalifornia	336	9	łupek	"	
	Noe Pluto	914 147	6 do 900 10	piask. ropny	"	
Schneeberg, Liebermann i J. Mendelsohn	Żmudź	978	7	piask. ropny	1/2	
Stan. Kurtz i Ska.	Banzay Nr. 1	972	7	"	żadna	
	" 2	1028	6	"	2	
H. Suchestow	Annen	714	7	łupek	żadna	
	Napoleon	564	9	ilołupek	"	
	Katharinen	230	10		"	
Niem. galic. Towarzystwo naftowe	Jenny	946	7	piask. ropny	2	
Niem. galic. przedsięb. naftowe	Max II.	404	9	łupek		
Węgiersko galic. Towarzystwo naftowe	Livia	604	9	piask. ropny	żadna	ślady (Truska- wiec)
	Olympia	538	9		"	
Katarzyna bar. Popper	Nr. 1	1072	5		8	
	" 2	514	9	ity z piask.		
H. Mendelsohn (Berlin)	Emilia	120	12	piaskowiec	żadna	blaszanki
	Deutschland	279	9	łupek	"	
	Hohenzollern	198	10	"	"	
Niemiecko-galic. przedsięb. naftowe	Sabina	899	7 do 865	piasek ropny	2	
Niemiecko-austryackie Przed. naftowe	Roman	946	7	"	1	
Przedsiębiorstwo wiern. D. Schneeberg i Ska	Emil	802	7 do 800	szare łupki	żadna	
	Petrolea	699	7 " 692	łupek	"	
Siegfr. Aldor i Ska	Otilie	678	7	szare ily z piask.	żadne	
	Hilda Nr. 1	824	7	piask. z szutrem	żadna	blaszanki
	" 2	24	16	szuter	"	
Sch Schreier i Ska	Cecylia	962	6	łupek	4	
Tustanowice Petroleum Ltd.	Tustanowice	480	9	"		
A. H. Synge (J. Korn- haber)	Nr. 1	1057	5	wosk ziemny	2	
	" 2	946	6	i piask. ropny	1	
	" 3	903	7	szare łupki	żadna	
Fabiański i Mikucki	"Faust"	548	9	łupek		
Gwarectwo w Berlinie	Hadwiga	620	7	piask. ropny	—	małe wybuchy
Dr. Schrenzel i Dr. Reiter	Mina	760	7	"	żadna	

Przemysł naftowy

w exposé budżetowym ministra skarbu.

Po raz pierwszy od lat bardzo wielu minister skarbu w swoim exposé budżetowym wspominał i o potrzebach przemysłu naftowego, który obchodzi głównie nasz kraj. Przypisać to należy niezawodnie temu, iż stanowisko ministra skarbu zajmuje obecnie Polak, który miał sposobność zapoznania się z tym przemysłem podczas pobytu w kraju, przypisać to należy także i temu, że krytyczny stan tego przemysłu zniewolił naszych przemysłowców domagania się gorliwszej opieki nad nim od kraju i rządu; od lipca br. byliśmy w ciągłym kontakcie z naszą reprezentacją i z rządem autonomicznym i centralnym w sprawach naszego przemysłu.

Pan minister skarbu w swoim exposé powołuje się nawet na memoriał krajowego Towarzystwa naftowego i przytacza postulaty w nim zawarte, a więc zniesienie taryf dla ropy opałowej, dostarczenie odpowiedniej ilości cystern przewozowych producentom i rozszerzenie dworca borysławskiego — i obiecuje te postulaty załatwić.

Wierzmy w dobrą wolę i energię pana ministra skarbu i oczekujemy czynów, a może do żadnego przemysłu nie da się trafniej zastosować znanego przysłowia: „Bis dat, qui cito dat“, jak do przemysłu naftowego.

Ta wielka siła podziemna w postaci prężności gazów, która wyrzuca na powierzchnię ziemi bogactwa ukryte w łonie naszej ziemi, wymaga energicznych i szybkich środków dla ujarznienia i ujęcia tych bogactw, jeżeli mają one stać się dobrodziejstwem dla kraju; przemysł wogóle, a przemysł naftowy w szczególności wymaga szybkiej decyzji i szybkich środków zaradczych szczególnie w chwilach nadprodukcji, powodujących większe przesilenie: przez swoją żywiołową siłę przemysł naftowy nie znosi powolnych, drogą biurokratyczną idących reform, on je prześciga i stać się one mogą dla niego bezużyteczne, jeśli nie zostaną zastosowane natychmiast; akcja pomocnicza powolna nie wyrówna nigdy tych strat, na jakie jest narażony przemysł, nie

rozporządzający środkami odpowiednimi do swego rozwoju.

Częściowo ma tylko rację pan minister skarbu, jeśli w swoim exposé krytyczny stan przemysłu przypisuje tylko wypadkom elementarnym, nadzwyczajnej i niespodziewanej obfitości szybów; te elementarne wypadki — to jest integralna część i właściwość przemysłu naftowego, a obmyślenie i zastosowanie szybkie środków zaradczych należy tak samo do przemysłowców, jak i do rządu.

Oprócz elementarnych wypadków jest inna trwała przyczyna naszych przesileni.

Przemysł nasz naftowy o wiele łagodniej tak jak w innych krajach przechodziłby wszystkie przesilenia, gdyby od lat kilkunastu nie zapanowały w nim niezdrowe wprost stosunki, jakie pielęgnuje i kultywuje dla swoich interesów, druga część tego przemysłu — przemysł rafinerijny naftowy, wyrosły nie na naszym gruncie i nie na naszych kapitałach, lecz oddalony od centrum naszej produkcji i lokalnie i ideowo; pewna część tego przemysłu w jakim dziwnym zaślepieniu pracuje tylko nad tem, by produkcję naszą gnieść i celowo sprowadzać derutę ceny surowca naftowego; w maju i czerweu bieżącego roku polityka niezdrowa tej części rafinerów wystąpiła szczególnie jaskrawo, dosyć powiedzieć, że rozwijający się bardzo pomyślnie eksport nafty zagranicę, rafinerzy grupujący się koło zjednoczenia „Union“ umyślnie powstrzymali nie zakupując ropy, aby przez nagromadzenie się ropy rozbić organizację producentów i sprowadzić derutę. Dość wspomnieć o tem, że grupa rafinerów przed dwoma laty, jako warunek zakupna pewnej ilości ropy dla celów wewnętrznych postawiła, aby producenci, nie stawiali zakładu dla odbenzynowania ropy dla fabrykacyi z ropy materiału opałowego, bo obawiali się w ten sposób podniesienia ceny ropy i uzdrowienia targu ropnego. Ta sama grupa protestowała przeciwko obniżeniu taryfy na ropę eksportową.

Są to fakty, które wymownie świadczą że w monarchii austriackiej w zachodniej jej części są żywioły, które świadomie lecz nierozumnie dla zysków swoich pracują nad upadkiem ważnej gałęzi produkcji na wscho-

dnich kresach monarchii; z uznaniem więc podnieść należy słowa pana ministra Korytowskiego, właśnie jako austriackiego ministra skarbu, który, mówiąc o przemyśle naftowym, zwraca szczególną uwagę na ożywienie przemysłowe wschodu monarchii (Galicyi), bo u nas jest źródło, z którego czerpie soki zachodni rafineryjny przemysł naftowy austriacki i węgierski i złą polityką ekonomiczną dla całej monarchii austriackiej byłoby pozwolić, aby źródło to wyschło dzięki niezdrowej spekulacji rafinerów zachodnich.

Bardzo ważną sprawę w swoim czasie podniósł Pan minister skarbu dla naszego przemysłu, a mianowicie sprawę większego stosowania ropy do celów opałowych i z pewną dumą wspominał o tem, że sam, jeszcze jako prezydent galicyjskiej Dyrekcji skarbowej, zaprowadził opalenie ropą kotłów w paru salinach skarbowych z bardzo dobrym rezultatem. Rzeczywiście większe stosowanie ropy do celów opałowych byłoby pierwszym środkiem emancypacji produkcji surowca od wpływu rafinerów; pod tym względem inne zakłady u nas w kraju powinny kroczyć śmiało za przykładem salin rządowych i nie ociągać się z zaprowadzeniem tej innowacji wobec drożyzny węgla, a i producenci nasi niezawodnie w dobrze zrozumianym interesie własnym pójdą zakładom przemysłowym jak najdalej na rękę.

Ministerstwo kolejowe, jak wspominał Pan minister skarbu, przygotowuje sprawę opalania lokomotyw ropą, ale podnieść trzeba, że sprawę tę kolej przygotowuje zbyt powolnie żądając zbyt daleko idących gwarancji od producentów; w życiu przemysłowym i handlowym ryzyko pewnej innowacji powinny zawsze ponosić obydwie strony, umowę zawierające, a nigdy nie trzeba skłaniać jednej strony i to strony słabszej do poniesienia całego ryzyka.

Kolej gdyby raz zaprowadziła opalenie lokomotyw ropą i zawarła umowę choćby na okres trzyletni, z pewnością zrobiłaby interes dobry i niema obawy, że to nowe pole zbytu ropy utrzymałoby się przez okres daleko dłuższy lub byłoby nawet stałem, tembardziej, iż takie opalenie wprowadzane

stopniowo pociągnęłoby za sobą i większą podaż ropy na ten cel.

Trzeba zrobić tylko początek; koleje rumuńskie także tylko co trzy lata ogłaszają licytację na dostawę „ropalu“ i zawsze u kilku firm znajduje pokrycie, lwowska centrala elektryczna, która już blisko 1000 wagonów ropy rocznie używać będzie, zrobiła jeszcze przed 5-ciomą laty śmiały początek i dotąd ropy jej nie zabrakło, przeciwnie coraz ma więcej oferentów i coraz taniej ropę na ten cel nabywa.

Kolej więc w żądaniu gwarancji od pojedynczych firm, które przemijają i dlatego takich długoletnich gwarancji dawać nie mogą, powinna być mniej wymagająca, a natomiast mieć więcej zaufania do przemysłu naftowego, jako całości.

Spodziewać się należy, że stosunki w naszym przemyśle naftowym po obecnem ciężkiem przesileniu ukształtują się znów pomyślniej; już dzisiaj dają się zauważyć symptomy tego polepszenia. Postawienie zbiorników krajowych, o czem również wspominał w swoim exposé minister skarbu z zadowoleniem, stanowić będą punkt środkowy, koło którego zgrupują się krajowi producenci, zbiorniki będą zawiązkiem niezawodnie nowej samodzielnej organizacji naszej produkcji; rozszerzenie zbytu ropy na cele opałowe przy odpowiednim znizeniu taryf i dostarczeniu przez rząd cystern naftowych pozwoli wyemancypować się naszej produkcji surowca z pod wpływu rafinerów i po rozmaitych ciężkich próbach organizacji około kapitałów i instytucji obcych, znajdzie wreszcie nasz przemysł drogę po której dawno już kroczyć powinien, drogą pracy i organizacji samodzielnej i wywalczy sobie opiekę kraju i opiekę należną rządu.

Podniesienie spraw naszego przemysłu w exposé budżetowym ministra skarbu witamy z prawdziwą radością, jako uznanie w naszym przemyśle ważnego czynnika w życiu ekonomicznym kraju i monarchii i jako zapowiedź czynów dla rozwoju tego przemysłu.

Dr. St. Bartoszewicz.

KRONIKA.

Interwencja w Kole Polskiem w sprawach naftowych. Sekretarz Krajowego Tow. naftowego dr. Bartoszewicz bawił na początku miesiąca kilka dni we Wiedniu celem obznajomienia posłów z obecnymi postulatami przemysłu naftowego i celem wręczenia memoriału, którego treść podajemy w obecnym numerze. Sekretarz Towarzystwa konferował z posłami Zarańskim, Głabińskim, Battaglią i Kolischerem; odpis memoriału został wręczony także ministrowi Korytowskiemu. Posłowie przyrzekli w najbliższym czasie poprzeć energicznie u odnośnych ministrów potrzeby naftowe, szczególnie sprawę dostarczenia przez rząd do dyspozycji producentów większej ilości cystern; sprawa zniesienia taryfy na ropę opalową podniesioną zostanie na komisji dla spraw taryfowych galicyjskich przez posłów Battaglię, Zarańskiego i dra Kolischera; możliwym jest uzyskanie wyjątkowej taryfy I, która jest niższą cokolwiek od klasy C.

Zbiorniki krajowe. W Wydziale Krajowym pod przewodnictwem radcy dra Jahla od dłuższego czasu odbywają się prawie co tydzień konferencje dla ustalenia warunków administracji przyszłych zbiorników krajowych i tłoczenia ropy do tych zbiorników; w tym celu będzie wypracowany dalszy regulamin; budowa i administracja zostały powierzone Galic. Tow. magazynowemu. W konferencyach tych biorą udział przedstawiciele producentów pp. Wolski, hr. Zamoyski i Moraczewski, ze strony towarzystw transportowych dyrektorowie St. Mars, K. Gąsiorowski, Z. Lewakowski i A. Csonka, ze strony Krajowego Towarzystwa naftowego dr. Bartoszewicz.

Pocšta w Borysławiu. Poseł Zarański wraz z sekretarzem Kr. Tow. naftowego dr. Bartoszewiczem interweniowali w ministerstwie handlu we Wiedniu w sprawie eraryzacji urzędu pocztowego w Borysławiu; na razie nastąpi pomnożenie personalu w Borysławiu, gdyż ministerstwo skarbu jest wogóle zasadniczo przeciwne eraryzacji urzędów pocztowych; poseł Zarański przedstawi jednak ministrowi skarbu potrzebę zrobienia wyjątku dla Borysławia.

Tow. akc. „Petrolea“. 31. października odbyło się we Wiedniu posiedzenie Rady nadzorczej i walne zgromadzenie tow. akc. „Petrolea“ pod przewodnictwem prezesa Gorayskiego. Zysk „Petrolei“ za rok 1906/07 po odpisaniu zwykłej dotacji do funduszu rezerwowego wynosi 24.000 koron, które przeniesiono na rok następny; dywidendy nie wypłacono żadnej. Do Rady nadzorczej wybrano ponownie ustępujących członków pp. Z. Neuratha, dra Steczkowskiego i O. Szirmaya; oprócz tego wybrano pp. Jakóba Abramowicza, dyrektora S. Mezarosza i M. Schütza. Następane posiedzenie Rady nadzorczej uchwalono odbyć

w połowie listopada dla załatwienia między innymi i spraw personalnych dyrekcji lwowskiej, która zamierza się przenieść do Borysławia.

Ropa benzynowa w Tustanowicach. Donoszą nam, że w szybie nr. I. firmy Wład. Długosz i Katarzyna bar. Popperowa na kopalni „Wygodą“ natrafiono dnia 23. października na ropę benzynową, podobną do ropy schodnickiej. Dzienna produkcja wynosi około 3 wagonów z głębokości ca. 900 m.

Akcynna rafnerya nafty D. Fanto w Pardubicach. W ostatnich dniach nastąpiło ukonstytuowanie się finansowanego przez Zakład kredytowy ziemski we Wiedniu, towarzystwa akc. D. Fanto. Kapitał akcyjny ustanowiono w wysokości 16 milionów koron, z czego 6 milionów objął Bodenkredit, zaś 10 milionów Fanto. Donoszą również, że Bodenkreditanstalt interesuje się zakupem terenów naftowych w Galicyi.

Do dzisiejszego numeru dołączamy prospekt firmy inż. Z. Rodakowskiego we Lwowie, ul. Sykstuska 1. 26.

Ogłoszenie licytacji.

Celem zabezpieczenia dostawy ropy opalowej dla salin w Stebniku i Drohobyczu w czasie od 1. marca 1908 do końca roku 1908 w ilości 39.180 q, względnie w czasie od 1. marca 1908 do końca roku 1910 w ilości 133.180 q odbędzie się w kancelaryi c. k. zarządu salinarnego w Stebniku ponowna publiczna licytacja za pomocą ofert pisemnych dnia 11. listopada 1907.

Dnia tego do godziny 12-tej w południe mają wnieść reflektanci swoje oferty do rąk Naczelnika c. k. zarządu salinarnego w Stebniku.

Do oferty ostemplowanej znaczkiem 1 kor. należy dołączyć wadyum w wysokości 10% od żądanej sumy w gotówce bądź w papierach wartościowych, obliczonych według kursu dziennego jednak nie ponad wartość nominalną.

W ofercie należy też wyraźnie nadmienić oferowane ceny za czas od 1. marca 1908 do końca roku 1908, lub od 1. marca 1908 do końca roku 1910.

Ceny jednostkowe mają być wyrażone cyframi i literami w walucie koronowej, a nadto ma oferent nadmienić, że znane mu są warunki licytacyjne i że się tymże bezwarunkowo poddaje.

Oferety wniesione w późniejszym terminie, albo nieostemplowane, lub nienależycie ułożone i kresłone nie będą uwzględnione.

Bliższe warunki licytacyjne przejrzeć można w kancelaryi c. k. zarządu salinarnego w Stebniku i c. k. zarządu salinarnego w Drohobyczu w godzinach urzędowych.

C. k. zarząd salinarny Stebnik, dnia 24. października 1907.

Ma h.

Dr. Stanisław Grzesik

otworzył kancelaryę adwokacką
we Lwowie przy ulicy Podlewskiego l. 8
obok placu Smolki, Telefon nr. 1085.

Kupię

100 cystern benzyny 0.720 najwyżej 0.725
na rok 1908.

Bruno Sand
Lwów, Kurkowa 7.

Związek producentów ropy opalowej

„ROPAL”

we Lwowie ul. Kraszewskiego liczba 1.
Telefon 854.

TOWARZYSTWO

dla handlu, przemysłu i rolnictwa we Lwowie

VEREIN FÜR HANDEL, GEWERBE UND ACKERBAU IN LEMBERG.

Wylączne zastępstwo na Galicyę:

Fabryki rur Mannesmana w Komotau, — walcownia rur w Schönbrunn, — oraz Galicyjskiego karpackiego naftowego Tow. przedtem Bergheim & Mac Garvey w Glinniku maryampolskim.

Dyrekcya we Lwowie, ul. Romanowicza 3. * Filie Towarzystwa w Borystawiu, Krośnie i Zagórzcu.

Adres telegraficzny:
Towarzystwo handlowe Lwów, Ossolińskich.

Konto p. k. o. 825 991.
Rach. bieżący w Banku krajow.
Telefon Nr. 168.

Telegramm-Adresse:
Handelsverein Lemberg, Ossolińskich.

Towarzystwo dostarcza:

Rury wiertnicze, gazowe, pompowe, do wodociągów i inne wszelkiego rodzaju. Maszyny i kotły parowe. Narzędzia wiertnicze. Liny druciane we wszelkich wymiarach. Kompletne urządzenia do elektrycznego oświetlania. Fittingi, kurki, połączenia itp. Wszelkie materiały potrzebne tak przy instalacji jak i popędzie maszynowym.

Zastępując firmy lub sprowadzając towary, towarzystwo kieruje się przedewszystkiem myślą przewodnią dostarczenia swojej klienteli maszyn, narzędzi i materiałów pierwszorzędnej jakości.

W. Sikorski & J. Seidenstein

w Krośnie

filie: w BORYSŁAWIU i ZAGÓRZU

Utrzymują stale na składzie:

KOTŁY i MASZYNY PAROWE, oraz
KOMPLETNE URZĄDZENIA i wszelkie
NARZĘDZIA do głębokich wierceń.

Jako specjalność polecają:

ŻURAWIE WIERTNICZE, POPUSZCZA-
DŁA najnowsz. systemów, WIELOKRAŹKI
z ulepszonym przyrządem do smarowania,
SZTANGI RATUNKOWE z końcami nie-
spawanymi (z jednego kawałka).

Pasy wiertnicze

„URSUS“

w najlepszej jakości i t. d. i t. d.

ROBERT KERN

Zastępstwo Witkowskiej fabryki rur.

Centralne biuro dla Galicyi
we Lwowie, Kopernika 18

z bogato zaopatrzonymi składami w Borysławiu i Krośnie

wykonuje

w najkrótszym czasie dostawy wszystkich dymenzyi **kutych rur gazowych, wodociagowych i parowych**, czarnych, pocynkowanych i asfaltowych wraz z przynależnymi łącznikami; dostarcza **rury płomienne** do kotłów parowych, **rury wiertnicze hermetyczne, rury pompowe, stalowe rury mufowe**, obciążane jutą, węże z rur dla gorzelń, browarów itp., maszty dla elektrycznych urządzeń i przeniesienia siły, tudzież poleca jako specjalność wyroby szwejsowane z blachy kutej a wyrabiane w nowo urządzonym we Witkowicach zakładzie spajania za pomocą gazu wodnego, a mianowicie: Rury wiertnicze hermetyczne ponad 12 cali zewnętrznej średnicy aż do 2000 mm. średnicy, rury Galloy'a, fasony wszystkich gatunków, recypienty gazowe, cysterny naftowe z dnami spajanemi, kotły do amoniaku itd.

Wyłączne Zastępstwo we Witkowskich rurach z lanego żelaza i fasonów do przewodów gazowych i wodnych.

Zastępstwo fabryki narzędzi firmy Blaua i Ski we Wiedniu.

Oferty i cenniki ilustrowane, także i na armatury do urządzeń gazowych, wodnych i parowych bezpłatnie i franko.

Adres na telegramy: **Robert Kern, Lwów.** — Telefon nr. 766.